

Constant onderhoud

9 juli 2019, door Ad van Dun,
gepubliceerd op [Stiltijdharma](#)

De dharma is niks speciaals of exclusiefs: innerlijk en uiterlijk is ons leven elk moment universeel actief en toegankelijk. Maar wij mensen zijn geconditioneerde, vatbare wezens die zich wél speciaal achten en die zich niét zomaar volledig en diepgaand openen. Daarom oefenen we: om de kloof in onszelf te overbruggen tussen kleingeestigheid en waardigheid, tussen zelfbedrog en levende wijsheid.

Dit realiseren en belichamen is de vrucht van eerlijk onderzoek. De kracht van onze innerlijkheid - onze identiteit - moet uit zichzelf op een continue manier in ons kunnen bloeien. Om te weten of je hierin vordert, kun je simpelweg kijken hoe je omgaat met Mara, de tegenhanger van een bewust en vrij bestaan. Dit is een basale vraag voor elk nuchter mens: maak ik me niks wijs?

Ken je de verdwazende werking van Mara: je eigen onwetendheid, je ondermijnende, beangstigende dubbelzinnigheid? En zo ja, op welk niveau ga je de strijd aan: tot en met een blijvende zelfoverwinning? Committeer je je van harte aan dit eindperspectief?

In de zentraditie kennen we de termen 'fundamentele ommekeer' (Asanga) en 'spiegelwijsheid' (Hakuin). Zij geven aan dat verwerkelijking geen vage projectie of vrijblijvende theorie is maar juist inhoudt dat we zorgvuldig leren hoe we de juiste, complete levenshouding innemen en uitdrukken. Want elke situatie nodigt ons uit onze rijpheid uit te drukken, onze bewustheid, onze betrouwbaarheid.

Hoe staat het dus met al mijn vermogens?

Zolang er nog allerlei afgeleide belangen spelen en zolang ik nog meen wezenlijk te verschillen van anderen, ben ik niet vrij van onbegrip, illusie, conditionering.

Het is mijn taak als eindverantwoordelijke voor Stiltij om alle aspecten in een vruchtbare samenhang te laten functioneren en ervoor te zorgen dat de bevrijdende kracht van wijsheid en mededogen werkelijk beleefd kan worden door de deelnemers.

Maar de huidige structuur van Stiltij voelt achterhaald, niet samenvallend met de hierboven beschreven intentie en potentie. In de huidige situatie heb ik het gevoel dat misverstand of inefficiëntie onvoldoende voorkomen kunnen worden.

Als ik in het verleden hierin nalatig ben geweest dan spijt me dit oprecht. Je kunt anderen slechts van dienst zijn in de mate waarin je zelf over kracht beschikt. Ik heb niet altijd de kracht gehad om te opereren op bestaansniveau of om rechtstreeks te signaleren wat er echt speelde en gevraagd werd. Dit pijnlijke besef wekt in mij de diepere intentie om dergelijke lacunes te bestrijden en mezelf te wekken tot een bruikbaar veld.

Wijsheid bevorderen en egoïsme oplossen is de centrale bedoeling - daarom voel ik me een beoefenaar. En leren hoe dit werkt en wat dit vraagt, gebeurt via het tijdloze onderricht van de vele wijze leraren - daarom noem ik me leerling, uit dankbaarheid en waardering voor die inspirerende, kostbare context.

En tenslotte, omdat deze weg ingebed is in het boeddhisme en me heeft bereikt via de mahayana-zenweg, en omdat ik de levenservaring en wijsheid ervan serieus neem en vertrouw en ten diepste waardeer, leg ik de gelofte van bodhisattvaschap af.

Zo werk je in de anonimiteit van transcendente wijsheid (*prajnaparamita*), in de verfijning van hartsverbondenheid (*bodhicitta*), in de ruimte van een feitelijk niet-ontstaan-der-dingen (*anutpada*), in de echtheid van steeds momentane zodanigheid (*tathata*), in de kracht van wonderlijk vitale transformatie, in de heiligheid van oprecht menszijn, in de kleurrijke adel van liefde en de altijd leerzame eenvoud van bewust sterveling zijn.

Stiltij mag niet langer blijven functioneren op een onuitgesproken, vrijblijvende en zelfs relatief nietszeggende manier. En het heeft ook geen zin er een gezellig café van te maken - die zijn er al genoeg. De dharma is hiermee niet gediend, en wijzelf komen op die manier niet toe aan werkelijk groeien en kiezen en in onze kracht staan. Dan wordt de weg een troosttraject, of ernstiger, voeding voor loochening en zelfbedrog. Bovendien, wie zit er te wachten op oefening als stoplap, als cliché, als legitimatie voor bestaande onafheid?

Helderheid wordt gevraagd. Nu [Dharmium](#) er is als voorgrondterrein waar mensen via boek en website vrijelijk kunnen exploreren, kan Stiltij des te duidelijker fungeren als een immateriële, innerlijke ruimte die het karakter heeft van een lekenorde of -klooster: een levende, permanent werkzame krachtplek, fungerend als bezielende ruimte voor innerlijk bewogen mensen die zich scholen in wijsheid en zich beschikbaar stellen voor anderen.

In de praktijk zijn er drie rijpingsfasen te onderscheiden, gekoppeld aan ethiek (*shila*), meditatie (*samadhi*) en wijsheid (*prajna*): de klassieke *trishiksha* (drie trainingen). Het boeddhistisch achtvoudig pad bestaat in zijn geheel uit deze drie structurele aspecten van de weg. Het model "[bodhisattva-pad](#)" geeft desgewenst meer informatie.

Overeenkomstig de drie rijpingsfasen kent Stiltij de volgende vormen van deelname:

1. onderzoeker: leren kiezen (accent: ethiek)

Onderzoekers verlangen volheid van leven en zij onderzoeken wat dit betekent. Zij vertalen die wens in een bewust zoeken naar de juiste levenshouding en een regelmatige deelname aan de trainingen. Zo ontdekken zij dat er sprake is van onechtheid en dualisme in hun bestaan en dat er een reden is voor die tweepoligheid.

2. beoefenaar: leren concluderen (accent: meditatie)

Beoefenaars werken aan dagelijkse toepassing; zij zien de waarde van het je bevrijden van alle illusies. Je kiest voor beoefenaarschap omdat A/ je niet goed wordt van je eigen valsheid en onafheid (egoïsme), en B/ je niet ziet hoe je daar vanaf komt zonder hulp.

3. leerling: leren belichamen (accent: wijsheid)

Leerlingen hebben oog voor onvoorwaardelijkheid: het leven is groter dan ikzelf, het stroomt van binnen naar buiten. Zij erkennen het potentieel van bodhisattvaschap en stellen zichzelf op grond daarvan twee opdrachten: leegte (intuïtieve wijsheid) realiseren, en mededogend opereren; innerlijkheid is hun uitvalsbasis.

Sympathisanten/donateurs die Stiltij en wijsheid een warm hart toedragen ondersteunen

de deelnemers op een indirecte manier. Deze vorm van betrokkenheid is een waardevolle individuele mogelijkheid om positief karma te verwerven, dat wil zeggen, om je verdiensten te vermeerderen en te versterken en zodoende innerlijk te groeien vanwege je heilzame intentie en levenshouding.

Dankzij deze kernachtige structuur kan elke deelnemer toekomen aan zijn of haar verdieping en verfijning. De hele oefenpraktijk beoogt concrete realisatie: blijvende belichaming van innerlijke kwaliteit.

OPDRACHT

*In dienst van wijsheid
beloof ik te overwinnen
in mezelf en om mij heen
elke vorm van houvast*

*in dienst van liefde
beloof ik te overwinnen
in mezelf en om mij heen
elke vorm van afstand*

*in dienst van kracht
beloof ik te overwinnen
in mezelf en om mij heen
elke vorm van gemis.*

